

PLANINSKI VESTNIK

GLASILO „SLOVENSKEGA
PLANINSKEGA DRUŠTVA“

XXVI. LETNIK ————— 1926 ————— ŠTEV. 9

S ŠIROKE PEČI NA KUKOVO ŠPICO

Janez Kveder.

Lepi solnčni dnevi sredi oktobra 1925 so me zvalili na naše Gorenjske orjake. Po turi na Mali Dovški Križ, sem prespal že dve deževni nedelji v seniku na planini v Martuljku; skrajno slabo vreme me je bilo odvrnilo, da nisem izvršil ture na Široko Peč, oziroma na Kukovo Špico. Obakrat poprej sem bil sam, tokrat sem pa pregovoril tovariša T. i B., da gresta z menoj plezat.

Na Jesenicah že, na potu proti cilju, je pa T. mahnil po svoji objubi, z izgovorom, da pride zjutraj v Martuljek tudi njegova »ljuba žena«, ki je ne more puščati same. Da bodo trije, se mu je pridružil še B.: tako sta oba pela pesem o plašnem zajcu. Družba se je torej krhala, še preden smo v Martuljku izstopili.

Še pred mrakom smo prispeli do senikov na planini, kjer smo si v senu izvrtali luknjo in se zakopali v planinske pernice. Eden naših tovarišev je spal tako »glasno«, da je prepodil dve turistki, ki sta prišli od večernega vlaka. Izbrali sta si bližnji senik.

Na debelo je ležala drugo jutro slana vsenaokrog in mraz nas je stresal, da so nam zobje šklepetali. Deklici, nočna »rogovileža«, sta nas bili že prehiteli; šli smo takoj za njima in potem skupaj, da je bila družba bolj prijetna. Namenjeni sta bili preko škrbine med Vel. i Malo Ponco in na južni strani navzdol v Veliko Dnino. T. in B. sta pozabila, da hočeta počakati na soprogi . . .

Spodnje stene iz Za Akom navzgor, ki sem jih pri turi Na Mali Dovški Križ obšel po desni strani, pod »Srcem«, smo obšli pod Široko Pečjo. Naši znanki sta zavili odtod po polici na desno, dočim smo morali mi preplezati še nekaj skalnatih žlebičev in potem naravnost navzgor do velikega macesna.

Kar smo začuli glasno vriskanje in klicanje pod nami. Bil je Č. Joža, ki je izvedel za naš namen in je prišel zjutraj iz Jesenic za nami. Prav vesel sem bil njegovega prihoda; kajti moja »druga« sta zaostajala bolj in bolj; ko pa smo med nagromadenimi skalami in po produ dospeli na led, sta se obrnila in jo odkurila. V tem me je došel Joža; z njim sva sama nadaljevala smer.

Smer dostopa na Široko Peč pelje dalje po sneženem žlebu vedno ob njenih stenah strmo navzgor. (Iz kotla na desni je tudi prehod na greben pod Malim Dovškim Križem). Suhi, novozapadli sneg, ki je pokrival staro zmrzlo spodnje snežišče, je naju zelo oviral; prijel se je čevljev, da sva jih morala vedno znova trebiti; pri sekanju stopinj v trdi led je bilo treba za vsak stop odstraniti pršič; posebno višje gori, kjer ga je bilo do 30 cm, je bil prav neprijetna ovira. Ob prehodu preko dveh, čez tri metre visokih ledenih skokov sva si iz razpok v ledu pomagala z »ravbarskimi štengcami«. Joža se ni nič pohvalil pod to mrzlo prho, ko sem mu metal, na njem stoječ, snega za vrat. Srečno sva preplezala te težki točki; pri tem se je Joži hudo zanohtalo. Radi tega sva večkrat postajala, da si ugrejeva roke in ušesa. Nisva imela rokavic; tudi ne derez, da bi nama bilo prihranjeno sekanje stopov v led in bi hitreje prešla ta žleb.

Žleb preide na gornjem koncu pod grebenom v steno; ta je lahko prehodna, vendar sva precej dolgo pometala sneg raz skal in izsekavala led na oprijemkih. Hitela sva pa na vso moč; saj naju je neznansko zeblo v tej ledenici, kamor nikdar ne posije solnce. Gori na grebenu pa je sijalo tako gorko, da se je led visoko v stenah topil. Vsa premrla sva doplezala tja gori. Na grebenu sva si šele ogrela premrle prste in ostrgala ledene okraske z obleke. Težko sva se odločila dalje; tako prijazno je nama grelo solnce. Pa v nekaj minutah sva iz te škrbine dospela tudi že na vrh, ki je razven prestopa preko ozke škrbinice zelo lahko dostopen.

Glavni vrh Široke Peči (2422 m) od severa iz doline ni viden; zakriva ga stenast nazobčan greben, ki je dobro viden iz Martuljka. Vrh Široke Peči sam je od južne strani lahko pristopen po žlebovih in skalah. Edino vrhova Peščenik (2531 m) in Strmatarica (2448 m) v grebenu vzhodno od Široke Peči, sta v zadnjih partijah težje prestopna.

Kakor z vseh Martuljkovih vrhov je tudi s Široke Peči razgled zelo obsežen; midva pa nisva imela časa zanj; imela sva še daleč do Mojstrane.

Z vrha Široke Peči sva se odpravila po vzhodnem grebenu, ki je začetkom lahko prehodan, do Peščenika; tod dalje je plezanje mestoma precej nevarno po strmih gladkih skalah in eksponirano nad severnimi stenami. Z vrha Peščenika pelje pot dalje po žlebiču v škrbino in iz nje ne težko po grebenu dalje na Strmatarico. Da pa nisva trošila časa s plezanjem po grebenu, ki je postajal bolj in bolj rezast — do odhoda vlaka iz Mojstrane je bilo samo še 5 ur časa — sva se spustila pod greben nižje na pobočje, obšla težja mesta z južne strani in prišla zopet nazaj tik nad Kukovo škrbino. Tu sva posku-

sila po njem v škrbino; toda opustivši to pot, sva se vrnila in podričala po strmem ledenem žlebu ob grebenu navzdol in prečila pod žlebom do Kukove škrbine. Težjih mest sva se ogibala zato, da prihraniva na času.

Od škrbine naprej navzgor sva se držala na levo roba grebena na Kukovo Špico. Šele pod vrhom sva prešla preko prodnatih skal na desni rob in po njem na vrh.

Menda je Kukova Špica od vseh vrhov okrog Špika - Škrlatici najlepša razgledna točka; pomaknjena je v grebenu na sever in ima na to stran povsem odprto obzorje.

Dočim sem jaz pasel oči naokoli, je Joža že pospravil svojo bisago. Ura je bila pol štiri, ko sva odrinila proti severu po grebenu, ki je pa zelo rezast i na obe strani prepadast; posebno nevaren pa ni; tudi je plezanje po njem zelo zabavno. Visok navpičen stop nižje doli v grebenu sva obšla na vzhodni strani po ploščatem kaminu. Odtod sva prečkala steno pod grebenom tako, da sva obšla še malo škrbinico in nekaj strmih stopov v grebenu. Nadaljevala sva pot po grebenu do Možicev (2114 m); teh sva se ognila in se za njimi zopet vzpela na greben, k je tu že zarasel; tu je pot lahka in prijetna.

Solnce se je skrilo za slemenim in mrak je vstajal iz doline. Ker sva bila glavni del grebena itak že preplezala in bi se bila tod dalje proti Mojstrani le mudila z iskanjem potov in najbrže zamudila vlak, zato sva podričala po gozdu navzdol v Vrata.

Mrak je že vladal doli, in noč je uspavala planinsko dolino k počitku. Sempatja je še zažvenketal kak kravji zvonec, le Peričnik je glasneje in glasneje pel svojo gromko melodijo in Bistrica mu je rahleje sekundirala. Noč je zagrnila vse naokrog.

Na postajo sva pritekla ob istem času ko vlak iz Kranjske Gore. Tudi moja »drugarja« sta se tedaj vračala iz — letovišča; pa sta res imela ženi s seboj; zato jima bodi planinski greh odpuščen brez pokore.

PIHAVEC 2414 m

Mira Marko.

Pozno v noč smo prispeli 27. VI. 1926 v Rifugio A. Seppenhofera na Križkih Podih. Zamudili smo se bili vsled snega in megle na Škrlatici, tako da nas je že na vrhu Križa zajela tema. V temi smo komaj izsledili Rifugio, kjer nas je čakal dr. Stanko za skupni pohod Pihavca. —

Ob 5. uri je na Vidov dan dr. Stankova budilka zaropotala in ob 7. uri smo odkorakali iz kočice proti Splevti. Izprva smo sledili markirani stezi, ki vodi krog Splevtskega jezera na Sovatno; steza pa se je kmalu v snegu izgubila. Po dobrem terenu smo hitro prido-

bivali višino. Snežišče, ki se dviguje 300 m do škrbine na Kamnu, je le v zadnjem delu žleba pod škrbino precej napeto. Previde, oziroma previsni skoki, ki jih omenja dr. Tuma v Vestniku (1926, št. 5, str. 102), so bile pod snegom, tako da smo neovirano hodili po srenu; ta je bil v tem delu mrzel in tovariš Francé je zato moral do vrha škrbine sekati stopinje.

Po 1½ urni hoji smo stali vrh škrbine Na Kamnu (ca 2320 m). Vreme je bilo megleno in vetrovno; zato smo se po malem oddihu takoj povzpeli po lahki, a v tem času krušljivi skali na vrh Pihavca (2414 m).

Prvi turist, ki je zavzel vrh, je bil dr. Kugy z Andrejem Komacem l. 1882 iz planine Zajavor. Dr. Kugy je izvršil tudi vzpone iz Luknje in iz Križkih Podov. L. 1913 se je povzpел na Pihavec dr. Tuma z Josipom Komacem iz Križkih Podov in je s tem zaključil turistovske vzpone na Pihavec.

Pihavec je le iz Loga enodnevná tura. Z naše strani so dohodi zelo zamudni, najsibo čez sedlo Sovatne, čez Razor, Križ ali Luknjo, a v zvezi s Triglavom ali Razorjem je Pihavec krasna partija. Ako človek ne zagazi, pride s Križkih Podov lahko v treh urah na Luknjo z zmerno hojo, brez počitka.

Vrh Pihavca tvori greben, ki steza en krak proti Splevti, drugega proti Zadnjici. Kot, ki ga oklepata ta grebena, je odprt proti Belemu Potoku. Razgled mora biti z vrha zelo obsežen, zlasti po zahodnjih Julijskih Alpah; mi smo imeli vsled meglá omejeno obzorje, tako da so se odražali le posamezni vrhovi, ne pa celota gorskega sveta.

Od vremenskih nezdod porušeno piramido sva Francé in jaz zopet postavila; vanjo smo shranili podpise, ki jim bodo, kakor upam, kmalu sledili drugi; saj je namen teh vrstic, da potegnem iz pozabljenosti lepi, samostojni vrh Pihavca, ki ga potiska le premožni sosed Triglav in mu jemlje častno mesto, kakršno mu pripada. —

Po dolgem lenuharjenju v zatišju smo zapustli vrh ter krenili nazaj na škrbino Na Kamnu. Iz škrbine smo se popeljali po strmeh snežišču do roba skalnatih skokov, med katerimi najde izurjeno planinčevo oko mnogo travnatih visin in prehodov. Držati se je, kolikor to seveda dopušča, leve strani. Prišli smo do previsnih sten, ki smo se jim izognili na desno po strmeh travnatem žlebu. V dežju so tu dereze neobhodno potrebne. Našli smo neko kozjo stezo, ki nas je privedla na prod in potem na sneg.

Od Pihavca gre proti Luknji rebro, ki tvori z grebenom Sovatne pode, spuščajoče se k Luknji. Na teh podih smo izsledili markacije,

menda stare steze na Sovatno; sledili smo jim do Luknje, kamor smo prispeli ob ½1 uri popoldne. Tovariš Tone je tu iskal vodo, o kateri pravijo mnogi planinci, da se nahaja na Luknji; kje, pa ne ve nihče povedati. Odšel je po opuščeni poti proti planini Zajavor in je po kakih petih minutah našel tik pod potjo ob rdeči skali, ki se iz Luknje dobro vidi, vodo. To naj bo v vednost planincem, ki tavajo, vode iskajoč, okrog Luknje.

Po počitku smo nadaljevali turo po »Bambergovi poti« (Plemenicah) na Triglav; ta pot tvori s Pihavcem krasno kombinacijo.

HUDA POT

Dr. V. Korun.

Pavel Torkar je prišel v Piskernikovo zavetišče. Razveselil se ga je, misleč, da se bo ondi po dolgi poti dobro odpočil. Toda ko vstopi v obednico, je bil neljubo presenečen. Pri mizi zagleda gospo Rozo Sedejevo z možem in s šestletnim sinčkom. Ves v zadregi pozdravi, nakar je dobil od Sedeja običajen odzdrav, medtem ko se je gospa Roza prezirljivo obrnila od njega. Kaj mu je preostalo? Odšel je v kuhinjo, nekaj malega prigriznil in popil, nato pa navzlic utrujenosti nadaljeval svojo pot.

Med Torkarjem in sedanjo gospo Sedejevo se je pred leti izvršil dogodek, ki ni bil za njega ne lep, ne časten. Pred osmimi leti je bila gospodična Roza Obrizkalova njegova nevesta. Tik pred poroko, ko so se priprave zanjo do mala že izvršile, se je pa Torkar premislil, ker mu je bila nevesta prerevna, ter je zaroko razdril. Od sramote in žalosti bi si ona tedaj bila skoraj oči izjokala. Zaljubil se je pa vanjo Sedej, ki jo je kmalu nato tudi poročil. Tako je sčasoma na neljubi dogodek pozabila in živela je sedaj s svojim možem v prav srečnem zakonu.

Za Torkarja pa kazen ni izostala. Kmalu se ga je polastil kes in sram radi njegovega grdega ravnanja, zlasti ko je čimdalje tembolje uvideval, da s prelomom ni izginila tudi ljubezen do nje iz njegovega srca. To je bil tudi vzrok, da ni mislil na ženitev in je ostal samec.

Ker je bilo pričakovati, da bodo Sedejevi od Piskernika šli na Okrešelj, je Torkar, da bi se izognil mučnemu snidenju z njimi, krenil drugo pot. Šel je čez Klemenškovo planino na Škarje, odtod pa na Korošico, kjer je prenočil, in drugi dan na Ojstrico ter skoz Škarje in čez Babo - Planjavo na Kamniško sedlo. Komaj pa se je v Kamniški koči nekoliko oddahnil, vstopijo — Sedejevi vanjo.

Od utrujenosti že itak razrvani, so njegovi živci pri pogledu na gospo Rozo razdraženo vztrepotali. Uvidel je, da tu ni mesta zanj

za mirni odpočitek. Ostavil je torej kočo in se vzpel na Brano, kjer se je nadejal, da najde zase toliko potrebnega telesnega in duševnega miru. Vsakdo drug bi ga v resnici tudi našel na tej lepi planinski točki.

Malo nagnjeno ploskvo Braninega vrha je pokrivala nežna svetlozelena trata, redko pretkana s planinskimi cvetkami, marjeticami, sviščem, zlasticami in mahom, da je bila videti kakor dragocena preproga. Ob nje spodnjem kraju v plitvi kotlini, podobni veliki podobni latvici, se je od solnčnih žarkov solzila tenka plast snega, preostalega izza pretekle zime. Tisoč biserov se je lesketalo iz nje. Dolgi hrbet Planjave na vzhodu, zobčasti vrhovi Skute in njenih sosed na zahodu so zapirali pogled v daljavo, medtem ko se je proti jugu razgrinjalo Kamniško in daleč doli v napol prozorni megli Ljubljansko polje. Tajinstveno bučanje, sunkoma prihajajoče od bogvekod, slišno zdaj močnejše, zdaj slabeje, se je ubrano skladalo z božjim mirom, ki je tu vladal in ki ga je le zdajpazdaj prekinil kak poskončni juhej veselega planinca, vzpenjajočega se na vrh katere sosednih gora.

Božji mir je vladal v naravi, ni pa vladal v Torkarjevem srcu. Sram, kes in zavist so glodali v njem. Na trati nad snežiščem ležeč, se je silil v spanje, a preganjale so ga misli, ki so mu venomer uhajale dol v kočo: »Kako bujno se je gospa Roza razcvela! Že kot gospodična je veljala za krasotico, a zdaj je še lepša. In njen sinček, kako zal otrok, čisto materi podoben! Njen mož pa ponosen na oba! Blažena trojica! Skupaj hodijo po planinah, srečni in veseli, jaz pa tavam sam okrog kakor izgubljen sin in bom taval do konca svojega življenja, radi lakomnosti in verolomstva osramočen pred samim seboj in pred njo, ki sem jo resnično ljubil in jo še ljubim!«

Slednjič je zapadel polsnu in v njem se pojavljajočim blodnjam:

Videl se je naenkrat pred kvišku štrlečimi skalami Škarij. A to niso bile več skale; namah so se izpremnile v pošastne ženske, ki so preteč iztegovale svoje koščene roke proti njemu. »Saj vam nisem nič storil!« bi bil rad zaklical, pa ni mogel glasu spraviti iz sebe. »Za grehe in zablode, ki sem jih doslej storil, sem se dovolj pokoril!« Toda zaman! Ena se je sklonila nadenj in ga je podrla pod se. »Zdaj bo po meni!« je vzkliknil, se zvijal po tleh in z vsemi močmi otepal okrog sebe. Komaj pa se je izmotal izpod nje, ga je druga zgrabila za šop las na plešasti glavi, ga zavihtela nad vrh Ojstrice in mahala ž njim sem in tja, da je nihal kakor nihalo pri uri, preteč, da ga zdajpazdaj pahne v neznansko globino Logarske doline. Da bi bile njegove muke hujše in trajnejše, ga je večkrat postavila na tla, kakor da bi se ji smilil; toda, toliko da se je oddahnil, je pričela vnovič z

njim vrtoglavo igro z nihanjem nad Logarsko dolino. Ves ta čas pa je bilo slišati od Korošice sem porogljivo petje:

»Tinka tonka nad goró,
ta fantiček moj ne bo.
Križem gleda, krevljast' gre,
ta ne bo za me.«

Naenkrat se je tretja pošast prelevila v stasito devojko z bujnimi lasmi in kipečimi prsi; njeno prelestno telo je pokrivala samo prozorna tančica. Sramežljivo se je Torkar obračal od nje, ker njegove nevajene oči niso prenesle pogleda na tajnosti ženske lepote. Toda ona se ni kar nič zmenila za njegovo nežnočutnost. Objela ga je okrog vratu, ga privijala k sebi in mu pritiskala tako strastno poljube na usta, čelo, vrat, da je drhtel po vsem životu. A žal, ko pa to ni dolgo trajalo; kajti vkljub njegovi prošnji: »Le še, le še!« ga je naenkrat pahnila od sebe in ko se je koprneč ozrl vanjo, ni bila več lepa devojka z bujnimi lasmi in kipečimi udi, ampak mrtva skala z ostrimi robi, takisto kakor njeni tovaršici. V grozi se je urno odpravil naprej, da bi pravočasno dosegel svoj cilj. Kakor vihra se je vzpenjal po Babi. Vihar mu je odnašal klobuk z glave, pa glej čudo! Vsakikrat mu ga je spet posadil nanjo. Zdaj mu je odtrgal polovico dežnega plašča, da so mu po tej plati curljale dežne kaplje do živega, odtrgana krpa pa je odplavala kakor ogromen metulj. A pih od nasprotne strani je prinesel krpo zopet nazaj in jo je staknil z drugo polovico plašča. Naenkrat se mu je pa poveznil čez glavo, se mu prilepil na obraz in mu sapo zapiral, da ni mogel dihati. Že je v poslednjih zdihljajih hlastal po zraku; pa v zadnjem trenutku je pih privzdignil plašč in rešen je bil zadušenja.

»Zato, radi zahrbtnosti,« je jeknil, »se ta gora imenuje Baba.«

Planjava, na katero je nato zlezal, se mu je zdela kakor ogromno jajce. Po tem jajcu ni mogel nikamor naprej. Ko je stopil za en korak navzgor, mu je za dva zdrsnilo navzdol; tako gladka je bila lupina. Brezupno se je trudil in upiral, da mu je pot curkoma tekela s čela. Kadar pa je solnce posijalo vanjo, je lupina postala prozorna kakor iz stekla. In tedaj se je videl v njej liki v zrcalu, kar mu je bilo v nemalo zabavo. Obstal je in gledal svojo podobo.

»Še vedno sem postaven dečko,« si je samoljubno zatrjeval, »čeprav nisem več mlad. Kako dobro mi pristojna planinska oprava z izzivajočim klobukom na vrhu! Brki kosmatinci in zaokrožena meča me kažejo še docela neobrabljenega moža. Vse je v redu na meni, tako da suhljati Sedej ni malo ne vzdrži primere z menoj. Za me bi bila gospa Roza, ne zanj!«

A dolgo ni imel veselja s samim seboj. Naenkrat mu je zrcalo pokazalo spako. Pleša, ki mu je sicer le malce kukala izpod klobuka, se je razširila v globus in sicer neznatna bradavica na licu ni bila nič manjša ko jabolko na vaškem zvoniku. Okrog pasu pa je bil obilen, kakor da bi nosil sod polovnjak pod obleko, medtem ko so njegova meča nalikovala cevem na pastirski piščalki. In brki šele! Ostro strnišče mu je štrlelo pod nosom.

»Tak pa res nisem!« je zlovoljen vzkliknil in v jezi udaril s palico po skafi. Pa glej! Z udarcem je izginila spaka, okrog palice pa so se začeli nizati zlati dukati, da jih je bilo ob njej kakor roj čebel ob duplu. Še toliko praznega prostora ni bilo na njej, da bi jo lagotno držal v roki. Hlastno je segal po njih in jih tlačil v žepe. Pa neznansko se jih je vzradostil. »Zdaj bo pa konec mojega siromaštva! Oh, ko bi bil jaz to tedaj vedel, ko sem Rozo snubil! Niti vprašal bi ne bil, ima li kaj dote ali nič.«

Pri tej misli je poskočil od veselja ter zavriskal. Toda hentaj! Ni še juhejev skončal, že ni bilo dukatov ne na palici, ne v žepih: izginili so do zadnjega vsi, z njimi pa Torkarjevo namišljeno bogastvo. »Vrag jih je dal, vrag jih je vzел!« se je Torkar tolašil. »Bodi tako! Hudičev in licemercev Bog me varuj!«

Vendar čarovništva ni hotelo biti konec. Kajti ko je bila palica prazna dukatov, se je izpremenila v kačo. In kakšno! Konec ji je bil luskinast rep, krivulja pa glava, ki je sikajoč se zaganjala vanj. Otresal se je, a otresti se je ni mogel; držala se ga je, kakor da bi bila k roki prirastla. Klical je na pomoč, da je odmevalo od skalovja, in umrl bi bil od strahu, če že ne od kačjega pika, da ni slednjič ob blisku in gromu palica spet postala kos grčavega lesa.

Na vrhu Planjave je poiskal spominsko knjigo, da bi se vanjo vpisal. Toda roka mu je bila okorela, da ni mogel svinčnika prijeti. Tudi ni več vedel, kako se piše. Da mu je Pavel ime, se mu je zdelo; da je pa Torkar, mu je docela izginilo iz spomina. »Le škoda, da nisem Sedej,« mu je vršelo po glavi. »Tega imena ne bi pozabil, ker bi me Roza tako klicala.«

Navzdol proti Sukalniku je šlo čudežno naglo. Nič ni stopal; z rokami kakor s perutmi mahajoč, je plaval po zraku. Toda ravno tam, kjer bi bil polet najbolj potreben, pri prepadu, ga zrak ni več nesel, in ker so bile ondi stopnje le pomanjkljivo, po planinsko zavarovane, hlod, ki naj bi ležal počez za oporo, je pa stal na glavi — smuk! mu je spodrsnilo, da je zdrčal v prepad. Kako dolgo se je kotljal, ni vedel; bilo pa je dolgo, zelo dolgo, dokler ni z razbito glavo obležal na dnu. Ker so zdaj njegovi možgani bili prosti lobanjinih okov in so iz svežega gorskega zraka neposredno srkali kisik, so nenavadno čisto

in bistro delovali, tako da Pavel Torkar še ni nikdar imel tako jasnih in duhovitih misli kakor tedaj v prepadu. Vsa njegova preteklost se je razgrnila pred njegovimi očmi, kakor odprta knjiga, pa tudi prihodnost se mu je že začela razgrinjati — kar je naenkrat začutil mokroto pod seboj in mraz po životu.

*

... Tedaj pa se je zdramil iz polsna. Začel si je meti oči in se ozirati, kje je, pa dolgo se ni mogel razgledati. Ležal je z glavo navzdol na snežišču, kamor je v nemirnem spanju in mučnih blodnjah zdrknil s svojega ležišča na Brani.

Ves se je tresel od mraza, a od razdraženih živcev mu je bobnelo po glavi.

»Tako ne more iti dalje!« je jeknil, ko se je s trudom zravnal po koncu. »Končajmo! Če enkrat nisem bil mož, bom pa danes!«

In res je stopil na vzhodni rob Brane. En pogled v prepade; drugi pogled na Kamniško kočo, kjer je najbrž še gospa Roza: »Grem se izpovedat gospé Rozi.«

Nemudoma se je odpravil v Kamniško kočo. Ko je v svoje veselje doznal, da Sedejevi še niso odšli, je dal po oskrbnici vun poklicati gospoda Sedeja; kaj lahko se je z njim, srečnim zakonskim možem, pobotal, a Roza, takisto srečna zakonska žena, mu je bila kakor je zatrjevala, že davno odpustila.

»Presrečen sem, da bom smel biti odslej vajin domači prijatelj!« je Torkar vzhičen vzkliknil.

»Sprejeto! Pa s pridržkom, da ne boš zakonski zvestobi nevaren,« je Sedej smeje se povzel.

»Kakor še bo. Kaj ne, gospod Torkar?« je Roza šegavo pripomnila. »O tem bova midva odločevala.«

Nato se je pri kupici vina razvnel zelo živahen razgovor med njimi. Vestna oskrbnica je morala trikrat priti napovedat planinsko policijsko uro, preden so se odpravili spat; zlasti Torkar se je težko odpravil. Sanjalo pa se mu je vse kaj drugega nego na vrhu Brane.

Z ENIM „KOVAČEM“ NA KRVAVEC

p. Beneš Krakar.

Lani (1925) koncem septembra me je prišel v Kamnik obiskat tovariš p. Krizostom. Kaj ga je pravzaprav zaneslo iz Novega Mesta na Gorenjsko, ne vem; najbrž se je hotel kot Gorenjec — doma je namreč iz Bleda — še enkrat naužiti svežega zraka in šele nato s polno sapo odriniti med polentarje v Rim, nadaljevat študije. Dejstvo

je, da smo ga bili vsi veseli, ker je s svojim prihodom prinesel nekaj izpremembe v naš v splošnem sicer mirni in tihi samostan. Da je človeku izprva povsod drugod bolj všeč ko doma, je znana reč. Šele pozneje spozna, da je doma le najboljše. Mi menihi smo sicer — čast našim paragrafom — v vsakem samostanu doma, a vendar tam najbolj, kjer je kdo nastavljen. Tudi mojemu tovarišu se je menda tako dozdevalo — saj je bil na potovanju — in že drugi dan sem opazil, da nekam plašno gleda in dela obraz tak, kakršnemu navadno pravimo, da je čmeren.

»Le počakaj, fant, ti bom že pomagal iz zadrege«; tako sem si mislil in v mojem grešnem srcu se je v istem hipu porodila še bolj grešna misel, da ga speljem na Krvavec, ki mi je zadnja leta res čudovito prerasel dušo. Pa zakaj naj bi bila ta misel grešna? Če sem jaz grešnik, zato menda še ni — tudi Krvavec, dasi ima tako krvavo ime! Kdor je že kaj lazil po gorah, ta dobro ve, da je za turistiko dvoje potrebno: dobre noge in pa denar. Kar se slednjega tiče, pomni, da boš vedno boljše izhajal, če ga bo preveč nego premalo. In tu je tičal v mojem srcu zajec! Denarja pri meni navadno sploh ni, ker ga ne smem imeti; kadar pa kam grem, tedaj mi pač g. gvardijan odrine svoj — obolus, ki bi včasih lahko bil nekaj obširnejši. Ker sem vedel, da p. Krizostom potuje v Rim, sem ga že prejšnji dan previdno in zelo nalahko, da ni mogel kaj slutiti, vprašal, če je kaj prida založen s tem prevažnim sredstvom. Prijatelj se je kar hitro pohvalil, da mu ni sile. Tako sva bila oba zadovoljna. Mislim sem si: »Ali boš plačeval jutri na Krvavcu!«

Drugi dan je bila nedelja. Če je za duhovnika dopoldan nedelj in praznikov dan dela in ne počitka, je nedeljski in prazniški popoldan čas pravzaprav dolgočasja: vsaj meni se je tako zdelo. Na hodniku naletim na p. Krizostoma, takoj se ga lotim: »Dolgočasno je, kaj?« — »O pa res! Ali je tebi tudi? Sem mislil, da je samo meni.« — »No, saj si lahko pomagava! Ali bi šel z menoj na Krvavec?« »Kje pa je to?« — Popeljem ga k oknu in mu pokažem Krvavčevo hrbtišče. »Ej, to pa je daleč!« — »Ne bo take sile; 5 ur bova hodila. Da pa ne boš »scagal«, greva danes samo do Šenturške gore; tam prenočiva pri g. župniku, jutri pa naprej. Nazaj te bo kar samo neslo!« To moje prerokovanje se je naslednji dan izkazalo za popolnoma napačno, in če bom kdaj posedal nebeško kraljestvo, tedaj me med proroki nikar ne iščite!

Ko sem prijatelju izbil iz glave še gotove in upravičene pomisleke glede vremena in oblačnega neba, sva udarila v roke in tura je bila sklenjena. Da sem zadostil hišnemu redu, sem hitro stopil k p. gvardijanu in mu povedal, da greva na Krvavec. Naš

p. gvardijan sicer ni veleturist, zelo rad pa zahaja na kamniški — Stari Grad. Meni je prav rad ugodil; samo to mi je naročal, da naj na p. Krizostoma pazim. Ker me ni nič vprašal, če sem kaj »podkovan«, sem sam prav ponižno zini: »P. gvardijan, prosim, če bi se kaj denarja dobilo? Saj ne rabim veliko: samo enega kovača mi dajte tako radi lepšega; saj bo itak p. Krizostom vse plačal!«

Na ta način sem se prav poceni dokopal do kovača. Ves korajžen stopim še v svojo sobo po trieder, vse drugo, kakor nahrbtnik in kar vanj spada, pustim doma. Ob treh sva jo že rezala za Meglerjevo vilo proti smodnišnici. »Vidiš, to je barutana!« »Kaj pa je to? Taka čudna beseda!« »Veš,« mu pravim, »to je tako-le: Ta nesrečni kompleks hiš je bil v Avstriji smodnišnica: v Jugoslaviji je pa barutana, ker se smodniku po turško-srbsko pravi: bárut. Ljudem je to vsejedno: preje so večinoma rekli: pulfrfabrika, sedaj pa: barutana. Slednje je še vendar lepše, če tudi ni slovensko. Kadar boš v Italiji, le povej našim ljubim sosedom, da vsak dan napravimo par vagonov prahu »baruta«... »Tisto pa, tisto!« se je hitro odrezal p. Krizostom.

Po takih pogovorih sva se kaj hitro pomikala in sva kmalu stala na vznožju Tunjškega hriba: »Poglej, tu gori so Tunjice!« »A ja, to so tiste Tunjice, o katerih je zapel pesnik (tu ga je imenoval, pa sem pozabil ime, ker nisem bil nikoli pesnik; še v 5. šoli mi bogovi niso naklonili te sreče — menda je bil Kette ali Murn ali pa kateri drug): »Tunjice, kjer so lepe punice!« — »Vse je čedno v Tunjicah, cerkev ga pihne s svojo rotundo, krasni so sadovnjaki, pa tudi g. župnik Jaka je fest dečko! Škoda, da mu morava obrniti hrbet!« V koliko sem ga s to filozofijo ganil, ne vem; samo to se še spominjam, da je precej pohlevno krenil z menoj na desno proti Šenturški gori.

Ko sva se potila skozi Tunjško faro, je naju vsak pes oblajal. »Kako da danes te mrcine tako renče?« sem se vpraševal po tihem. Mogoče je samo dvoje: ali Krizostoma ne poznajo — mene bi morale — saj ne hodim prvokrat — ali pa so izvohale moj črni naklep. Najbrž bo zadnje; tako mi je prigovarjala vest — vendar sem jo dušil, kakor sem mogel in moja svojeglavnost mi je še pomagala, da sem tu in tam od strani pogledal na ožarjeni tovarišev obraz in se hudobno namuznil: »To te bom!« Samo ta misel me je navdajala, tako da sem bil za vse prirodne krasote slep in gluhi. On je seve v svoji pesniški duši slišal še tiste ptiče pet, ki jih sploh tam ni bilo. Da, da, pesniki so res posebne vrste ljudje.

Reči moram, da sem bil izredno dobre volje; toda žalibog so se že zbirale in, kar je najbolj čudno, ne za mojim hrbtom, ampak pred menoj maščevalne erinije v podobi — p. Adolfa. Ker mi je ta pater jeseni ušel v Aleksandrijo, kjer pase duše slovenskih deklet, ki tam

služijo, mu bom za vse križe in težave, ki sem jih moral radi njega prestati, na tem mestu postavil spomenik ter ga pošteno okrcal! Bil je tisto usodno nedeljo na Šenturški gori, kjer je pomagal v dušnem pastirstvu. Po svojem načrtu bi bil tudi njega vlekel na Krvavec in še g. župnika zraven, da bi bil večji — »hec« in pa vsaj dva sigurna vira — dohodkov, tako da bi se izdatki lahko poravnali brez mojega ljubega »kovača«, ki sem ga skrbno shranil in pritisnil na zadnjo platnico brevirja. Toda smola je smola: Ko sva bila prekoračila brv in sva jo pihala po tistem strmem travniku, jo prireže nasproti p. Adolf. Ker sem poznal njegovo simpatijo (slovenski: lenobo!) za lazenje po planinah, mi njegova pojava ni bila všeč; zakaj malokdo gre rad nazaj, posebno če je pravkar šele doli prišel.

»O-ho! Kam pa?« se je hitro oglasil p. Adolf. »Kar nazaj! Gremo na Krvavec!« sem hitro pričel delati štimungo. »To pa ne! Kar vidva se obrnita; saj bo itak dež, bomo pa doma katero rekli!« pravi Adolf. Ta predlog mi ni bil prav nič všeč. Slabo kaže, toda korajža velja. Pričeli smo se pogajati in konec je bil ta, da se je p. Krizostom vdal, jaz pa šel naprej. P. Adolf mu je tako pihal na dušo, da sploh nisem prišel v »štih«, in tako mu niti tega nisem mogel povedati, da se z enim »kovačem« le klaverno izhaja po svetu. Da bi vpričo p. Adolfa prosjačil, me je bilo sram in tako sem se z nevoljo v srcu vdal v bridko usodo. Na vrhu travnika sem pri hiši od same jeze še parkrat zaukal kakor fant, ki gre k vojakom in nima denarja, kakor ga jaz nisem imel.

»Je že šment, če človeka takole doleti!« ta misel me je grela s popoldanskim solncem vred tja do Šenturškega župnišča. Ko pridem do cerkve, mi pove kuharica, da so gospod na vrtu. Stopim takoj tja, da se mu dostojno predstavim in tako bolj po ovinkih tudi priporočim za večerjo in prenočišče. »Da se vam le ljubi vedno laziti na ta Krvavec — pa sedaj, ko ni več živine in pastirjev gori; še mleka ne bote dobili!« »Saj ga ne pijem že 10 let,« sem hitro popravljal. »No, pa vseeno!« Na vrtu sem opazil par dreves, na katerih se je blagoslov češpljeve letine še precej obnesel. Hitro sem pograbil preкло in si ž njimi dušil svojo jezo nad vso nesrečo. Gospod župnik je med tem spretno zavračal svojo kravico in ko sta bila eden drugega sita, sva šla midva večerjat.

Med večerjo mi je pravil, da namerava čez pol leta obiskati Lurd — to je tudi storil — in da se uči francoščine. »Kaj je tebi treba francoščine? Toliko ko tistemu, ki ne gre na Krvavec«, sem modroval v srcu, na glas pa hvalil njegovo pridnost. Ko mi je obljubil, da me zjutraj ob 5. uri spravi na noge — kar gre pri meni precej težko — sem se z razdvojenimi čustvi vlegel k počitku. Dobro je samo to, da

me nobena reč na svetu ne skrbi tako, da bi ne mogel spati; zato moram priznati, da se mi je ponoči prav dobro godilo. — Po jutranji maši se spravim nad zajtrk — toda kaj pomaga, če sem tako ustvarjen, da sem šele ob 11. uri lačen. Posilil sem se s črno kavo in se odpravil proti Sv. Ambrožu.

Neki dobri duh mi je sicer svetoval, naj se založim s kruhom; tudi kako klobaso bi bil še iztislil od gospoda, toda saj sem že povedal, da me je sram prositi — zlasti za sebe. Tako sem torej zelo olajšan korakal proti Sv. Ambrožu; tudi želodec mi še ni godrnjal. Pri Ambrožu obiščem mežnarja Naceta iz vljudnosti, še bolj pa radi tega, ker sem v naglici doma pozabil tobak za pipo in bi mi še ta edina tolažba bila kmalu odrekla! Nace me je rad založil, ker navadno prejme od mene procencte z glavnico vred. Nacetova žena mi je ponujala čaja, pa sem ga v svoji ošabnosti previdno odklonil. Vsakdanje stvari smo kmalu premleli; zato sem nameril korak proti Krvavcu, dasiravno je Nace, ki je dober vremenski prorok, dvomljivo kremžil obraz. Pri cerkvi se priporočim sv. Ambrožu, patronu čebelarjev, da naj skuša mojo grenkost izpremeniti v sladkost, kar je tudi nameraval, če bi ga jaz sam ne bil polomil.

Od Ambroža naprej je pol ure precej huda strmina, ki mi je topot zares presedala. Črez 10 minut sem začutil hipoma neko čudno slabost, ki me navadno ne napada po gorah! Ugibal sem, odkod bi to prihajalo. Prišel sem do žalostnega zaključka, da je sedež revolucije v lačnem želodcu. »Boš že potrpel; saj moram tudi jaz s teboj«; sem ga tolažil in z obupom opazoval gosto meglo, ki me je hotela s svojim vlažnim objemom kar zadušiti. Prav resno se pričnem ukvarjati z mislijo: ali naprej ali nazaj? »Nazaj ne, se mi bodo doma preveč smejali!« Na Jezerski planini se je megla nekaj dvignila, tako da sem še »Dom« parkrat zagledal. Toda vkljub vsem zaprekam sem ob 11. uri prestopil prag »Doma« in pozdravil g. oskrbnico Minko Krčevo, ki sem jo prvokrat videl v svojem življenju. Bila je zelo prijazna in mi je takoj šla skuhat običajni planinski čaj.

Med tem, ko se je čaj kuhal, sem imel dovolj časa, da sem na tihem v kotu naredil bilanco o svojem premičnem premoženju. Resnici na ljubo bodi povedano, da se me denar še nikoli v življenju ni držal. Mama mi še danes večkrat pravi: »Fant, zate je to velika sreča, da si šel v samostan; drugače bi bil največji zapravljivec in nazadnje velik revež!« Naj že bo, kakor hoče, to pa rečem, da je z 10 dinarji preklicano težko delati jedilni list za kosilo, ki naj poleg tega še kaj zaleže. Naredil sem približno sledeči račun: Vstopnina kot član SPD 2 Din, čaj brez alkohola 2 Din, jajčna jed 3 Din, kos kruha 1 Din, napitnina Minki 2 Din, skupaj 10 Din ali 1 »kovač«.

Teknilo mi je to kosilo, če je vredno te besede! Z gospo Minko sva marsikatero razdrila; saj ji je bilo dolgčas — in tako me je še prijazno vprašala, če ne bi hotel še kaj prigrizniti, morda še par jajčkov, ali tudi juho itd. Jaz bi bil še marsikaj pospravil, tako mi je rojilo po glavi in želodec je agitiral hujše ko vsak politični priganjač pred volitvami; toda žep je protestiral in ostalo je samo pri slinah. Izgovarjal sem se in lagal, oziroma neprostovoljno zatajeval — zasluženja zato nimam — da se mi mudi domov in da me čaka tam kosilo. Gospa Minka mi je nazadnje menda res verjela; vsaj prigovarjala mi ni več, dasiravno bi bil rad posnemal Ribničana, ki je rekel: »Mat', dajte nú, še enkrat takú recite!« Ker pa mati ni hotela, sem jo pa jaz vprašal za račun in čudo vseh čud, kaj se zgodi? Gospa Minka mi pravi: »G. pater, ker sva danes prvokrat skupaj, bote plačali samo vstopnino, drugo je zastonj. Še kaj pridite, pa p. Ciprijana s seboj privlecite; on tudi rad hodi po gorah!«

Pri teh besedah bi se bil najrajše vsekal po svoji neumni buči! »Oj ti draga Minka, ko bi bil vedel, da imaš tako radodarne roke, bi te bil z ozirom na nežni spol za spoznanje manj odrl, kakor sem to namenil p. Krizostomu. Nazadnje mi je dala še denar za eno črno mašo za rajnega moža, tako da sem še do denarja prišel. Pa kaj vse to, ko pa nisem hotel razglasiti svoje mizerije! Poslovil sem se prijazno in odšel precej boljše volje, nego sem bil prišel.

Nazaj grede je že pri sv. Ambrožu kazalo, da bom še pošteno moker. Ker ne hodim rad po isti poti nazaj, sem jo ubral proti Zakalu, kjer sem upal pri mežnarjevi Micki, ki ima tudi pastirsko kočo na Jezerski planini, dobiti dežnik. Toda ravno za pol ure sem se usekal; precej moker sem došel na Zakal. Pri mežnarju sta bili doma mati in Micka. Iz usmiljenja so mi hoteli hitro ponuditi skledo mleka — o ti nesrečno mleko — toda jaz sem vztrajal pri postu. Dež je lil, kakor bi se bilo nebo preklalo, vedril sem 2 uri, pa zaman. Nazadnje si izposodim dežnik in naročim Micki, naj pride ponj naslednji dan v Stranje, kjer sem se nameraval ustaviti in za silo podpreti želodec; tudi haljo je bilo treba zašiti, ker sem jo za 2 dm na dolgo raztrgal, ko sem lezel čez neki plot.

V Stranje sem prišel zares lačen in strgan. Gospod župnik Cegnar je hitro uganil, kaj se spodobi za takega romarja, in okrepčilo v solidni in tekoči obliki je bilo kmalu pred menoj in še prej — v meni. Njegova gospodična kuharica pa mi je zašila haljo, za kar ji izrekam zahvalo, ker je na takratno že gotovo pozabila. »Hvala Bogu, hudiču pa figo,« sem si mislil: »na Krvavcu sem bil pa le!«

Ker je dež ponehal, sem se za dežnik g. župniku zahvalil, po cesti grede ozmerjal še par delavk, ki so šle iz »barutane«, češ, kaj

nosijo razpete te »strehe« in izzivajo dež! Srečno privozim po znamenitem Stranjskem blatu do zidu smodnišnice. Kako je ta zid dolg in pust, ve vsak, kdor je že mimo hodil; toda če se takrat še ploha vlije, potem so vsi križi doli! Do kože premočen se privlečem v samostan, zmečem raz sebe obleko in se prelevim v poštenega človeka. Prvi, ki ga srečam, je seve p. Adolf, ki me škodoželjno vpraša, kako sem hodil in če sem bil res na vrhu? »Menda ja!« se odrežem in stopim za njim v sobo, kjer mi je postregel s slivovko, da se ne bi prehladil.

Za to sem mu hvaležen. Težko mu pa odpuščam, kar mi je pred enim mesecem napravil. Pisal sem mu namreč v Aleksandrijo, da bo njegov ugled zelo zrasel v mojih očeh, ako zleze na najvišjo piramido in se da tam fotografirati. Obenem sem mu razložil, da mislimo še letos, ako spravimo denar skupaj, sezidati na Krvavcu kapelico in da naj v ta namen odrine nekaj »zdrave« valute. Pa kaj mi je naredil? Odpisal je moji sestri, da na piramido ne gre, ampak da rajši v morju utone, kamor se hodi vsak dan spakovat, kakor bom tudi jaz na gorah gotovo enkrat vzel konec. Priznava pa, da sem jaz na boljšem, ker bom vsaj na suhem umrl! Za kapelico je poslal enega celega kovača! Za ta velikodušni dar se mu od samega začudenja še nisem zahvalil; toda, kadar se mu bom, mu povem, da se na Kranjskem računam s kovači, v Egiptu pa z angleškimi funti!

Kapelica na Krvavcu bo pa kljub temu postavljena; samo pošiljajte prispevke na moj naslov, bodisi v frančiškanski samostan v Kamnik ali v Ljubljano.

Vsaj po enega »kovača« odrinite!

To Vas prosim, za zdaj v imenu — sv. Ambroža.

KOTIČEK

Doživljaji jednoga psa na Oštrcu

Iz Pedijevog dnevnika.

(Objavila dr. Gizela Tarczay).

»Oh, Oštrc — planino moja, Ti si zabilježen sa zlatnim slovima u mojem siromašnom dnevniku, koji je inače tako siv i žalostan kao i život moj.

Zar Vi mislite, da jedan inteligentan pas može da bude sretan u ropstvu? Mislite, da mi ne težimo za Slobodom? Istina, da se inače ne mogu potužiti, što se običnih životnih kondicija tiče: imam lijep stan, gdje sam zaštićen od bure i snijega; imam toplu peć, kraj koje se grijem; imam fini remen oko vrata i umjetnički izradjenu markicu; imam dobru gospodaricu, koja me voli — u kratko, ja sam dobro situiran mladić a egzistencija mi je osigurana. Ipak — ne mogu reći da sam sretan. Kako bih mogao biti sretan, kad sem zatvoren, zatočen i interniran, kao nekoć Napoleon na otoku St. Helene. Grozno je to, kad moraš

čamiti u zatvorenoj sobi, unutar 4 zida — a ne smiješ nikuda van! Užasna je sudbina naša. Zavidjam vukovima u Lici. Oni su barem slobodni.

Ali jučer — jučer i meni zasjalo sunce Slobode! Jučer sam bio sretan i slobodan, ma upravo kao vukovi u Lici. Ne za dugo: samo za 12 sati, ali i to je dosta, s obzirom na pjesnikove riječi:

Za jedan časak radosti
hiljadu dana žalosti . . .

To je bilo ovako:

Moja je gospodarica oduševljena planinarka. Ide svake nedjelje na izlet kojekuda, da se sunča na planini, dok ja siromah kod kuće kuću čuvam. Ali jučer me je uzela sa sobom — nevjerojatna stvar. Dopustila mi je, da ju pratim. Ja sam vrlo rado prihvatio njezin poziv, i ako nisam znao, o čemu se zapravo radi. U opće nisam imao jasan pojam o planinarstvu, premda mi je Maudica mnogo pripovijedala o svojim izletima. Sad sam imao konačno prilike, da se do u tancine upoznam sa pojmom planinarstva u opće a napose sa svim finesama jednog praktičnog planinarstva.

Vrlo mi je neugodno bilo, što sam morao nositi brnjicu cijelo vrijeme, dok smo išli na kolodvor. Ljudi su zaista nesmiljeni. U takvim časovima uzbudi se sav moj ponos, ja se bunim, ja protestiram a najradje bih htio doviknuti svim cuckima širom ovoga svijeta:

»Psi svih zemalja — ujedinite se! Skinite brnjicu!« . . . Na Samoborskom kolodvoru ušli smo u jednu čudnu kućicu, koja je počivala na tačkovima. Na moje najveće upropašćenje kuća je počela da se ziba, da se ljulja, čuo se neki bijesni štropot a kad pogledah kroz prozor, vidio sam, da je cijeli svijet poludio: i kuće su bježale, i polja su bježala i crkve i tornjevi i sve, samo ja stojim. Ovo je bio vrlo neobičan događaj, koji mi je dosta nerazumljiv. O tome moram da još mnogo razmišljam.

Nakon dugog vremena kućica se umirila; bilo je opet sve mirno, a kad smo izašli, bili smo u Samoboru. To mi opet nije jasno, kako sam ja došao u Samobor, kad sam cijelo vrijeme mirno ležao pod klupom?!

U Samoboru ima mnogo znatiželjnog svijeta, a blata mnogo, kao i u Zagrebu u Nikolićevoj i Marovskoj ulici. Nema nikakve razlike. Kad smo došli u Rudarsku Dragu, Maudica mi je napokon skinula brnjicu i dala mi je potpunu slobodu.

Oj Slobodo! Kako ono veli Gundulić: »Oj lijepa, oj divna, oj slatka slobodo . . .!« Ove sam riječi šaptao, dok sam ogromnim skokom skočio sa mosta pa ravno u hladne valove Gradne! Živila turistika, planinarstvo, koja omogućuje evo i psima, da se raduju životu i prirodi!

To je bila lijepa šetnja od Samobora pa do Prekrižja. Ja sam bio lud od veselja. Skakao sam, trčao, bježao, jurio, u potok unutra, iz potoka van, na obronak gore pa opet dolje, po miloj volji! U Rudarskoj Dragi nema zidova, nema vratijuh, sve je širom otvoreno, možeš kud hoćeš — ma divota je to, taj planinarski život!

Planinari su dosta simpatični ljudi. To sam odmah opazio, da ih ima više vrsti. Jedni su planinari udešeni za pogon rukom i nogom, idu pješke a penju se na Oštrc kao Harry Piel. Drugi su teže konstrukcije te su udešeni na pogon benzinom ili elektrikom. Ovi se voze automobilom na Plješivicu i natrag u Samobor. Moja grupa spada svakako u onu prvu grupu za pogon nogom. Dobro maširaju i — bez benzina.

Od Prekrižja gore na greben pa grebentskim putem na vrh Oštrca — ovo je kolosalno nešto. Ja sam uživao te mahnito trčao po strminama. Mnogo sam se smijao mojim ljudima, kad su izvadili fotografski aparat, da me slikaju. A ja se ne dam. Ja nisam nikakvi kinoglumac, kao Rintintin. A moji ljudi su zaista nervozni ljudi: Božidar je bio tako nervozan, da je skoro cijeli aparat bacio u Rude dolje, Maudica je skoro sama opala. Svi su bili nekako uzbudjeni i zaposleni oko mene, a ja jedini miran i flegmatičan među njima. Ja se nisam dao smesti, lajao sam dalje i smijao od svega srca. Uspjelo mi je, da onemogućim slikanje. Ne ću, da me gledaju kao običnu sliku na papiru.

Čudnovato, da smo sa Oštrca mnogo brže došli u Rude, nego li iz Ruda na Oštrc. Sve mi se čini, da nismo išli najkraćim putem gore. Planinari su zaista malo »Mešuge« — njima ne treba obični utrti put, već gledaju, kako bi se dalo što kompliciraniji i dulji put izabrati.

Vrativši se u Samobor, opet smo išli u onu istu kućicu, koja je prijepodne tako čudno štopoštala. Kućica je bila puna planinara i svi su samo mene gledali. Valjda još nisu vidjeli psa planinara!?

Vrlo mi je drago, da sam se upoznao s jednom odličnom kujicom Zagrebčanom — sa Tatekovom Pusikom. Ona je došla sa Stojdrage, i ja sam se, da Vam iskreno kažem, čudio i divio njezinom lijepom, mirnom ponašanju i sigurnom nastupu. Ona se više ničemu ne čudi i ničega se ne boji. Vidi se, da je iskusna planinarka. Skoro sam se stidio pred njom.

Oko 9. sati našli smo se opet u Zagrebu. Maudica mi je opet prikopčala tu nesretnu brnjicu i dovela me opet u taj stan, koji je doduše udoban i topao, ali sa Oštreom se ipak ne može takmiti.

Oh Oštrc! Planino moja!

Ja znam, što mi je činiti. Ima nas ovdje u Zagrebu dosta ambicioznih, mladih cuckov — mi ćemo organizirati jedno pasje planinarsko društvo. Organizirat ćemo se potpuno po uzoru dičnega Sljemena, a možda ćemo postati podružnica Sljemena. Planinari su i onako četveronošci pa će nas sigurno primiti u svoje kolo. Samo je pitanje, hoće li nas primiti u Savez? . . .

P e d i vlastoručno.<

OBZOR in DRUŠTVENE VESTI.

† Dr. Milko Lubec, referent za strokovno in srednje šolstvo pri velikem županstvu v Ljubljani, je odšel 21. maja v Kranjsko Goro z namenom, da napravi za Binkoštno praznike izlet v planine. Doma je izjavil, da se vrne na Binkoštni ponedeljek zvečer, a je od takrat izginila za njim vsaka sled; vse rešilne ekspedicije so se vrnile brez uspeha. Splošno mnenje pa je bilo, da ga je zalotil na Prisojniku plaz; to se je sedaj tudi izkazalo kot resnično.

Truplo ponesrečenca so našli šele 5. avgusta. Tega dne sta 19 letni pastir Anton Hribar iz Podkorena in 13 letni dijak Emil Razinger iz Podkorena šla gledat k podkorenski živini, ki se pase v planinah onkraj Vršiča. Živino sta našla vso razen ene telice, ki se je bila izgubila. Ko sta jo iskala, sta zagledala v neki kotlini človeško truplo, ki je ležalo znak z razprostrtimi rokami, telo samo že izsušeno. Pri truplu sta našla legitimacijo s sliko in imenom dr. Lubeca, 400 Din denarja in zlato uro z verižico. Ura je kazala 7 minut dopoldne, verižica je bila pretrgana. Najbrž je moža odnesel plaz. Kraj, kjer sta ga našla, je na južni italijanski strani Prisojnika proti Razorju pod takozvano Golico. Kraj sam, oziroma kotlino, nazivajo pastirji »Pod zaprtim plazom«. Kakih 100 korakov od ponesrečenca so

se še našli drobeci fotografičnega aparata, ki ga je imel dr. Lubec s seboj. Truplo so trije domačini 7. avgusta prinesli v Kranjsko Goro in ga položili v mrtvašnici na mrtvaški oder.

Pogreb se je vršil prihodnji dan, v nedeljo 8. avgusta, ko se je vsled »planinskega dne« zbralo v Kranjski Gori izredno veliko število planincev; ker jim je skrajno slabo vreme zabranilo vsako daljšo turo, so svoje neprostoovoljno čakanje v Kranjski Gori pietetno porabili, da so izkazali zadnjo čast ponesrečenemu sodrugu. Planinci so nosili krsto in vence ter šopke, Hrv. Tur. Klub »Sljeme« se je pogreba udeležil korporativno in je posvetil pokojniku poseben venec z napisom.

Po krajevnem običaju so truplo prenesli najprej v cerkev, kjer ga je domači g. župnik Karel Čuk blagoslovil in so pokojniku zapeli domači pevci pod vodstvom g. Zavodnika žalostinko. Iz cerkve je krenil sprevod zopet na pokopališče. Nad 100 hribolazcev je spremilo ljubitelja planin na njegovi zadnji poti in je obstopilo s sorodniki, stanovskimi tovariši, letoviščarji in domačini prezgodnji grob moža, ki je v najlepši moški dobi planinam žrtvoval življenje. Ob odprtem grobu se je poslovil od pokojnika v imenu velikega župana in stanovskih tovarišev oddelni predstojnik dr. Rudolf Marn, v imenu hrvaških hribolazcev je govoril dr. Čupovič, za slovenske planince je izročil zadnje pozdrave dr. Tičar, za kranjskogorske letoviščarje pa g. Ribar iz Karlovca.

Dr. Lubec je prej služboval pri okrajnem glavarstvu v Celju; pozneje je bil politični komisar v Mozirju in je podpiral Savinjsko podružnico S. P. D. Tu je vzljubil planine, ki so mu postale tako usodne.

† **Fran Muri**, skozi 30 let župan na Jezerskem in bivši naš deželni poslanec na Koroškem, je 1. avgusta t. l. v 80. letu svoje starosti umrl. Rajni ima velike zasluge za razvoj turisticke in utrditev narodne zavesti v Jezerski občini. Muri je posredoval, da je dobila »Češka podružnica SPD« stavbišče za Češko kočo na Spodnjih Ravnéh, potrebni les in dovoljenje za gradnjo potov. S tem je bila premagana nemška sekcija Oe. T. Ka v Železni Kapli, ki je tudi nameravala zgraditi planinsko kočo, in sicer na Gornjih Ravnéh. Za časa zgradbe Češke koče je vodil blagajniške posle in izplačeval delavce. — Pokopali so ga ob veliki udeležbi dne 3. avgusta.

Murijeva dvonadstropna hiša (»kazino,«) je zgrajena kot letovišče, ima mnogo sob, prvovrstno gostilno in veliko verando. Jezersko je bilo pred vojsko pravo češko letovišče.

Trajen spomin blagemu in ljubeznivemu možu!

K.

† **Pavle Šuman**, medicinee in član Sr. P. D. v Beogradu, je postal dne 22. julija t. l. žrtev Mrzle gore. Pavle je šel že poprejšnje dni s svojim očetom dr. Jankom Šumanom, ki je predsednik uprave za zaščito svojine v Beogradu, na Mrzlo goro in sicer iz Matkovega Kota, mimo Škafa in skozi Latvico na vrh. Ker nista imela svinčnika s seboj, se nista mogla vpisati v spominsko knjigo. Dne 21. julija sta prišla od kmeta Logarja, kjer je bila vsa obitelj na oddihu, v Frischaufov Dom na Okrešelj, kjer sta prenočila. Drugi dan (22. julija) sta mislila iti skozi Turski Žleb na Grintavec. Pri vходу vanj ju je dobil dež. Oče se je vrnil v koč, Pavle pa je krenil čez Savinjsko sedlo po opravkih v Belo in Železno Kaplo, kamor je rabil kot izvrsten pešec samo 3 ½ ure; zvečer bi se moral vrniti k Logarju. Pavel pa je hotel presenetiti očeta še na Okrešlju. Odšel je iz Železne Kaple čez Pavličev vrh in je bil okoli ½ 6. ure zvečer pri Matku; po prejšnjem deževju je postal krasen večer, Pavleta ni mikalo v Logarsko dolino, ampak gori

čez svetle vrhove. Matkovi so mu svetovali, naj ne hodi tako pozno čez Mrzlo goro in — kakor je nameraval — po Hudem Prasku na Okrešelj. Ni se dal odvrniti, odšel je v Mrzlo goro in ni se vrnil več. Ko ga do 23. julija ni bilo k Logarju, ga je prestrašeni oče šel iskat v Železno Kaplo; tam je izvedel, da je sin že prejšnji večer šel čez Pavličev vrh. Slutil je takoj nesrečo in je vpeljal rešilno akcijo. Gorski vodniki in najdrznejši lovci na divje koze ter orožniki so več dni, kljub silnemu dežju, preiskovali stene in žlebove Mrzle gore. Do danes (3. 8.) ga niso našli; leži pač v kakem nedostopnem kraju ali pa ga je sneg in deževje v kakem strmem žlebu s prodom zasulo. — Dne 31. julija je prišel oče z g. prof. dr. Gregorjem Rožmanom iz Ljubljane na Okrešelj; ta je pod Turškim Žlebom nasproti Mrzle gore opravil grobne molitve in je blagoslovil neznaní grob.*

U bogi, blagi stariši... Prišli so s sinom v Logarsko dolino na oddih in da nekoliko pozabijo svojo hčerko († 22. julija 1925) in svojega sina Iva, ki se je ponesrečil pred dvema mesecema (31. maja t. l.) pri poletu z aeroplanom. Kruta, nepreračunljiva, zemljanom neumljiva usoda, ki vpleta v neizprosno tragiko najboljše in najbolj nedolžne! — K o c b e k + T.

D o s t a v e k. Dne 16. avg. je solčavski domačin lovec Jakob Prodnik našel ponesrečenega Pavla Šumana, in sicer v Hudem Prasku pod Mrzlo goro. Padel je bil okoli 30 m globoko, si je zlomil tilnik in bil takoj mrtev. Dne 17. na vsezgodaj so šli domačini po truplo in so ga prinesli na pokopališče v Solčavo, kjer so ga dne 19. pokopali.

»Dr. Klement Jug. Izdalo in založilo Dijaško društvo Adrija v Gorici. 1926.« To spominsko knjigo, opremljeno z dr. Jugovo sliko »po izvirni ujedkovini Božidarja Jakaca«, posvečuje društvo Adrija »slovenski mladini«. Združenih je v knjigi 5 sestavkov. Zorko Jelinčič, zvesti in temperamentni sotrudnik našega »Vestnika«, je podal stvarno in umno pisan životopis svojega prijatelja dr. Juga ter temeljit pregled Jugovih planinskih tur in zlasti tehtno psihološko analizo temeljev, nagibov in pravih svrh Jugovega planinstva od prvih početkov do doseženega viška in nameravane višine. — Jugov vseučiliški učitelj in modroslovni bodritelj, prof. dr. France Veber sledi v svoji temeljiti razpravi »dr. Klement Jug — človek in znanstvenik« korak za korakom — pri Jugu pa so koraki večkrat bili skoki — razvoju svojega učenca do nazorov in udejstvovanju znanstvenika, te zvezde, ki se je čudovito zasvetila, a tako hitro ugasnila. Sijajno in z bodro kritiko je osvetlil dr. Vladimir Bartol Jugov »etični nazor«, držoč se trdno Jugove osebe, dočim je prof. dr. Veber zlasti motril v okviru svoje etike Jugovo etiko. — V aforizmih, izbranih iz Jugovih spisov, skuša dr. Alma Sodnik podati Jugove nazore o raznih problemih; take zbirke so vedno zelo subjektivne in — kajpada — ne morejo nikdar biti popolne.

Da je knjiga izšla in da je dobila to bogato vsebino, je po vsej priliki za sluga Zorka Jelinčiča, ki ni samo spisal svojih temeljitih člankov, ampak je bil očitno organizator in duša načrta za to publikacijo. Vsa čast gre Dijaškemu društvu »Adrija«, da je imelo pogum in našlo sredstva za izdajo takega dela. Povsem pravilno je, da se knjiga posvečuje »slovenski mladini«; baš mladina, prava mladina naj tu išče in — našla bo sama sebe, kakršna je, bodi in bode, namreč bode, ako Jugu sledi.

Knjiga je po svojem bistvu, po namenu in delu in razpoloženju pisateljev tako subjektivna in je vzrasla iz tako globokega prepričanja, da bi ne bilo umestno, se z njo spuščati v diskusijo, razen če bi kdo hotel pisati svojo knjigo

* Gl. dr. Rožmanov spominski članek v »Slovincu« 4. avgusta t. l.

o dr. Jugu. Pričujočo knjigo pa je treba ali sprejeti v celoti ali jo v celoti odkloniti.

Mi jo sprejememo.

Povem odkrito, da ne poznam slovenske knjige, ki bi bila tej knjigi s kratkim naslovom »Dr. Klement Jug« enakovrstna. Saj imamo dokaj životopisnih knjig, spomenic, spominov znamenitih (bolj ali manj) oseb; a nobena ni isto ko naša. Res tudi ni lahko najti osebo z življenjskim razvojem in z usodo baš dr. Juga. Pa to ni vse. Pri nobeni osebi se doslej še ni zasledoval in tudi ni mogel zasledovati tako točno, recimo eksaktno, razvoj telesa, duševnosti, umstvenosti, volje . . . kakor pri Jugu; zato, ker se doslej še nihče ni sam tako zavestno, načelno eksaktno s a m presojal in — kar je tudi merodajno — to presojo si zabeleževal v dnevnikih, pismih, zapiskih, razpravah, kakor baš Jug, ki se je samemu sebi postavil za predmet eksperimenta! Ta Jugova metoda se zdi povprečniku čudaška, treznemu motrilcu čudna, banalnemu blázna, a je pri strastni naravi Jugovega študija umljiva.

Za praktičen psihološki študij koprneče mladinstvenosti od mladih nog do zrelega mladenišтва — preden to ozreli v moštvo — ne poznam boljše knjige nego je ta. Njena fenomenalna prednost je ta, da pólje iz nje najživejše življenje, najmočnejše prepričanje, najtrdnjéjša vera in nepremakljiva doslednost do zadnje skrajnosti, do smrti, ki je ta apostol ni nosil le v ustih (kolikokrat se z njo ustijo mladi ljudje!), ampak jo je trezno uvrstil med probleme življenja.

Tragiko Jugovega življenja tvori nesoglasje med silno njegovo voljo in omejenimi materielnimi in idealnimi sredstvi. Njegova tragična krivda pa je, da je svoji volji prisojal premoč. Ni imel sreče, da bi ga pravočasno (že zgodaj!) poučil pravi učitelj ali ga privedlo v realni svet — žensko bitje, po katerem je tako koprnel; čakati je moral, da bi ga poučilo življenje samo — tega pa ni več učakal.

Dr. J. T.

»Savinjske Alpe. Uredil Fran Kocbek. Spomenica. Ob svoji tridesetletnici izdala Savinjska podružnica SPD. — Celje 1926. Založila Goričar & Leskovšek v Celju«. Str. 306, vel. 8. Cena 125 Din, s poštnino 5 Din več. — Ustanovni občni zbor Savinjske podružnice SPD je bil 28. avgusta 1893; tridesetletnica je torej potekla časovno že pred 3 leti — to je res. A na spomenico, kakor jo je zmogla podružnica, bi bilo vredno čakati še dalje, da se je le dočakala. Kar od kraja moramo namreč z vso hvalo poudariti, da ta spominska knjiga nima — razen zunanjega okvira in prvih prigodnih strani — domala nič tistega značaja, ki pri spominskih spisih hoče učinkovati le na trenutno, običajno slavnostno razpoloženje. Da bi knjiga služila takemu občasnemu in zato začasnemu namenu, je že po obsegu izključeno; kajti knjiga z nad 300 stranmi velikega formata mora in more služiti trajnim svrham. In jim res služi. Tridesetletnica podružnice in istočasno tridesetletnica prvega in doslej edinega nje predsednika Frana Kocbeka tvori le, bi rekel, duševni motor tistih sil, ki so prav toliko, namreč trideset let delovale brez prestanka, da se je zgradila ta knjiga; v velikem učinku pa je (in to je prav!) dokaj prikrit ta prvotno dokaj omejeni svrhi namenjeni motor.

Iz naslova »Savinjske Alpe«, se naj ne sklepa, da je knjiga le kak planinski vodnik ali vodič; temu namenu služi le majhen del knjige na str. 138 do 161, to je poglavje »Od kočé do kočé«, ki je izšlo tudi kot samostojen ponatis v obliki brošure (cena Din 8.—). V ostalem pa je knjiga pravcata monografija celega ozemlja, ki ga prepezajo Savinjske Alpe, in sicer pravtako glede pokrajine z vsemi posebnostimi kakor njenih prebivalcev. Predsednik Fran Kocbek je vso svojo nad tridesetletno dobo svojega bivanja in delovanja v teh planinah, ki jim

je posvetil svoje življenje in jim vtisnil svoj pečat, s skrbno vestnostjo zbiral material, prehodil vsak kotiček, vsako jamo, študiral rastlinstvo — saj je priznan botanik — živalstvo ter človeka pri delu, jelu, običajih, govoru; je pazno zasledoval vse, kar se je o tem njegovem pravem domovju pisalo, poročalo, beležilo, slikalo, osobito še v gospodarskem in narodnostnem oziru nameravalo ali naklepalo, predlagalo ali ukrepalo, a je naposled, ko se je gradiva nabralo na kopice, iz te Savinjske zakladnice izbral in zbral najvažnejše podatke ter jih združil v to knjigo. Uspeh je ta, da smo dobili o Savinjskih Alpah literarno delo, kakor ga v taki zaokroženosti nimamo o nobeni naši pokrajini. Knjiga je nekak zbornik o Savinjskih Alpah, kamor se bomo odslej mogli zatekati za podatke; to je njena trajna zasluga, ki bi bila še očitnejša, ko bi bilo knjigi še pridejano obširno stvarno kazalo, vsaj po imenih. Da omenjam le eno: na 7 ozko tiskanih straneh je navedeno slovstvo, ki se tiče teh planin in ki ga je g. Kocbek seveda porabil; zapazil je tudi neznatne drobce v dnevnikih; kolikor morem po prvem pregledu presoditi, je prezrl le »Junk's Natur-Führer: Steiermark«, Berlin 1922.

Knjiga ima 52 slik (v tekstu) in obsežno planinsko panoramo kot prilogo. Kdor iz lastnega ne pozna teh krajev, bo pogršel večjega obrisa vsaj planin samih z vršaci, s prelazi, poti. Knjiga nudi obris, ki ga poznamo iz Planinskega koledarja. Premajhen je; želeli bi si vsaj tolikega, kakor ga imajo Čehi v svoji knjigi »Slovinské Alpy«. Pa seveda: vse to bi knjigo še podražilo.

V knjigi bo našel vsakdo kaj zase. Nekaj odstavkov so prispevali i drugi (3 članke Ferd. Seidl, o rastlinstvu Dr. Hayek, o stari noši v Solčavi Jos. Lekše), a v celoti je knjiga Kocbekova. Podrobno vsebine ne bomo tu navajali, ker jo želimo videti v rokah vseh, ki se zanimajo za Savinjske Alpe in za njene prebivalce. Najbrž pa bo nanesla prilika, da se bo Planinski Vestnik še pečal s kakim odstavkom iz knjige.

Dr. J. T.

II. kongres zveze planinskih društev SHS se bo vršil letos 4. septembra ob desetih dopoldne v »Zlatorogu« ob Bohinjskem jezeru s sledečim sporedom: 1. Pozdrav predsednika, 2. Predaja polnomočja in ustanovitev številčnega ključa zveznih društev (člen 9.). 3. Poročilo zveznega poslovanja. 4. Izprememba zveznih pravil glede ustanovnih društev (po zaključku prošlega kongresa). 5. Odločba o sprejemu novih zveznih društev (člen 6.). 6. Predlogi, ki jih rešuje zvezni kongres (člen 9.). 7. Eventuelni predlogi zveznih društev (čl. 9.). 8. Podelitev absolutorija upravi zveze. 9. Izvolitev novega odbora (delegati društev). 10. Določitev kraja prihodnjega kongresa. — Obenem s tem kongresom bo ta dan tudi planinski dan, t. j. sestanek članov vseh zveznih planinskih društev.

II. planinski dan. — Nedelja, 8. avgusta, ki se je iz nameravanega dneva proslav nenadoma preobrazila v nesrečni dan katastrofalnih poplav v dolinah, a v zimski dan v planinah, bo ostala vsem prizadetim nepozabna. — Planincem je ta dan pokazal neprijazno, nepristopno stran planin in jim je dal trde nauke o potrebnosti človeške odpovednosti in skromnosti.

V Julijskih Alpah je ta planinski dan zlasti na dveh mestih — v različni obliki — združil planince.

1. Pravi, nekako oficialni »planinski dan« je po iniciativi bodrega Hrv. Tur. Kluba »SI je me« v Zagrebu bil napovedan za Kranjsko Goro. Že v soboto (7. avg.) z jutranjim vlakom so pričeli prihajati turisti iz raznih krajev. Med prvimi je bil g. svetnik Aljaž. Na kolodvoru jih je sprejel in pozdravil odbor domače podružnice SPD. Večina udeležencev je došla z večernima vlakoma. Sprejeli so jih z godbo, strelom in umetnim ognjem. Na kolodvoru se je kar trlo

občinstva. Ob 10. zvečer se je razvila prava povorka od kolodvora skozi Kranjsko Goro v hotel Razor. Bakljenosci, godba in množica planincev in planink ter letoviščarjev z domačim občinstvom je korakala med streljanjem in ukanjem na kraj zborovanja. Udeležnikom je svetil v pozdrav na 1565 m visokem Vitrancu mogočen kres, katerega so skupaj znosili in zažgali domači dijaki. Žal, da je pokazilo potek prireditve skrajno slabo vreme. Dočim je bil dopoldne najlepši dan, je začelo na večer deževati, dež se je izpremenil v nedeljo v nalive; pritisnil je sever, po gorah je začelo snežiti. Snežinke so padale med dežjem v nedeljo dopoldne celo v dolino, postalo je do višine 1000 m vse belo. Takoj po prihodu zadnjih udeležnikov, ki so do zadnjega kotička napolnili prostorni hotel Razor, je otvoril predsednik Hrv. Tur. Kluba »Sljeme« Vjekoslav Čvetišić, planinski dan. Pozdravljaj je navzoče planince z navdušenim nagovorom. Župan Lavtizar je pozdravil v imenu občine, podružnice in dijaštva; govor se je vrstil za govorom vmes petje in godba — bil je živ planinski večer. Došlo je več brzozajnih pozdravov, a zborovalci so se poklonili tudi svojemu vladarju z udanostno brzozajko. — Vsled slabega vremena so se morali drugi dan opustiti vsi izleti in ture. Marsikateri, ki je bil zlasti od bratov Hrvatov prvokrat v Kranjski Gori, ni niti za trenutek mogel uživati razgleda na naše orjake. — Planinskega dneva se je udeležilo največ »Sljemenašev« iz Zagreba, izmed naših podružnic sta zelo častno bili zastopani Mariborska in Savinjska. Podjetni »Skalašič« so bili na mestu kakor vedno. Osr. Odbor SPD je zastopal g. Hrovatin, »Veleit« dr. Gojtan i. t. d.

2. V drugačni obliki se je vršil planinski dan v Trigl. Domu na Kredarici. Krasen je bil pogled na Triglav v dopoldanskem solnčnem siju, ko je škof dr. Josip Srebrnič v družbi dr. Demšarja in g. župnika Petriča v soboto dopoldne hitel čez Prag proti Kredarici. Triglavski in Aleksandrov Dom sta bila polna prijateljev gora. Zvečer je bilo kaj živahnog; škof dr. Srebrnič se je vsedel v Aljažev kot. Ponoči je začelo deževati, zjutraj pa snežiti. Toda kljub temu so se planinci zbrali ob 8. uri k sv. maši, katero je opravil prevzvišeni vladika. Vsa okolica je bila odeta v sneženo odejo, mogočno je besnel vihar, snežinke so rajale, raz streho Kredarice so visele ledene sveče, vse kakor o Božiču. Pri vsakem delu sv. maše je zagrmelo v oblakih. Skrajno neugodno vreme pa je preprečilo, da se slovesnost ni mogla tako izvršiti, kakor je bilo določeno. Le Aljažev klub, čigar ustanovitelj je ravno biskup dr. Srebrnič, je mogel izvršiti svojo nalogo.

Popoldne ob 1. uri se je kljub razsajajoči sneženi vihari zbralo okrog 20 turistov, ki so se odpravili v dolino, deloma proti Krmi, deloma proti Bohinju — na drugo pot ni bilo misliti. Ta karavana je pod vodstvom orožnikov iz Mojstrane po huđem boju s snegom in ledom, z vetrom in gromom prišla na Konjsko planino, kjer se ločijo pota v Krmo in na Velo Polje. Snega je bilo še v tej višini do kolen. Družba je šla po stari poti na Velo Polje, ki je bilo za dve pedi na debelo zasneženo. Žalostno je mukala živina v svojih stanovih. Sneg je segal do studenca v »Čiprijah«. Od tu je planince oblival dež. Nad 100 turistov pa je ostalo v triglavskih kočah.

Varstvo vseh naprav planinskih društev. Veliki župani so po nalogu ministr. za notranje zadeve izdali na srezke poglavarje naročilo, da vsem občinam, ki pridejo za turizem v poštev, dajo potrebna navodila, kako je treba prebivalstvo opozoriti na varstvo planinskih koč, zavetišč, markacij itd.

Planinska društva so z velikimi žrtvami postavila planinske kočice in zavetišča, izvršila so naprave in markacije vseh važnih potov, ki služijo v splošno

korist posetnikom naših planin, ter so postavila na vidnih mestih table za orientacijo. — To delovanje planinskih društev pospešuje v izdatni meri tujski promet v naših krajih, občine pa imajo največjo korist od tega.

A žalibog se dogaja pogostoma, da razne osebe bodisi iz zlobnosti ali iz nepremišljenosti poškodujejo te naprave ter s tem nele povzročajo plan. društvom velike stroške, ampak zlasti ogrožajo javne interese.

Da se v bodoče prepreči tako početje, se postavljajo vse naprave plan. društev pod javno varstvo in je prepovedano vsako poškodovanje teh naprav. — Morebitni storilci se bodo kaznovali z globo do 1000.— Din, oziroma z zaporom do 14 dni. — Razen tega bo storilec obvezan, da povrne vso nastalo škodo plan. društvu; slučaj se bo prijavil tudi pristojnemu sodišču v svrhu kazenskega postopanja.

Dolžnost vsakega je, da prijavi vsako predmetno poškodbo nemudoma pristojni oblasti, to je bližnji orožniški postaji ali srezkemu poglavarju.

Pečati na naših vršacih. Po važnejših naših vrhovih se nabajajo škrinjice z žigom in blazinico. Opazilo se je, da neredni turisti, posebno v Kamniških planinah, teh žigov po vporabi ne spravijo v škrinjice, ampak jih puste na prostem ležati, tako da se hitro pokvarijo. To je nemarno in kaznivo. Škodo pa trpi Slov. Plan. Društvo. Pozivljamo vse turiste, posebno mladino, da postopa s planinskimi napravami, kakor se spodobi.

Olinto Marinelli, izza leta 1900. predsednik »Società Alpina Friulana«, je 14. junija, star šele 52 let, umrl. On je znan ne samo kot planinec, ampak še bolj kot strokovni pisatelj o Alpah svojega okrožja; zlasti znan je njegov zbornik »Guida delle Prealpi«. Prav zdaj je sestavljal »vodnika po Goriškem«, kakor poroča št. 7. »Bollettino mensile C. A. I. Gorizia«. — V okrilju svojega društva je organizoval prirodopisni in zemljepisni študij.

Najdena sta v Mojstrani pod Triglavom dva ščipalnika-naočnika, ki jih je najbrž izgubil kak turist. Dobita se pri župniku Jakobu Aljažu, p. Mojstrana.

Naše slike. — Pogled s Kofca na Triglav in Begunjsčico. Poleg Velike Planine, Krvavca v Kamniških Alpah in pa Komne in Vogla v Julijskih Alpah je vsem smučarjem-turistom zelo simpatičen teren na Kofcah pri Tržiču. Lepo planino obdajajo zanimivi, deloma položnejši vrhovi in tudi razgled po okolici je krasen. K temu spada pogled na Begunjsčico in Triglavsko pogorje, katerega prinaša današnja slika.

R.

Šutnje čas.

Na Alančiču (1612 m, Velebit), Duhovi 1926.

Dr. Gizela Tarczay.

Kamenje — kamenje — strahovita pustoš —
 Strašna je golijet, Velebite, tvoja!
 — Pusta kao što ovo pusto gorje,
 i duša je moja.

Tišina. Zar su te hridi mrtve?
 U svih tih klisura života nema?
 Zamrlo srce mi ne kuca više,
 u samotnom snu ono drema.

Ah — Sunce zalazi tam iza Raba,
zapad usplanti u grimiznom žaru,
vjetar zaduhnuo, srce zakucalo,
narav se podala ljetnome čaru.

Slušaj, o slušaj! Sad je čas Šutnje,
čas Šutnje, koja mi odaje sve,
čas Šutnje, koja tim svetim, presvetim
čarobnim velom obavija me.

U tom trenutku sve mi je jasno,
i svaku tajnu Svemira tog
osjećam, čutim, slutim i pojnim
svakim kucajem srca svog!

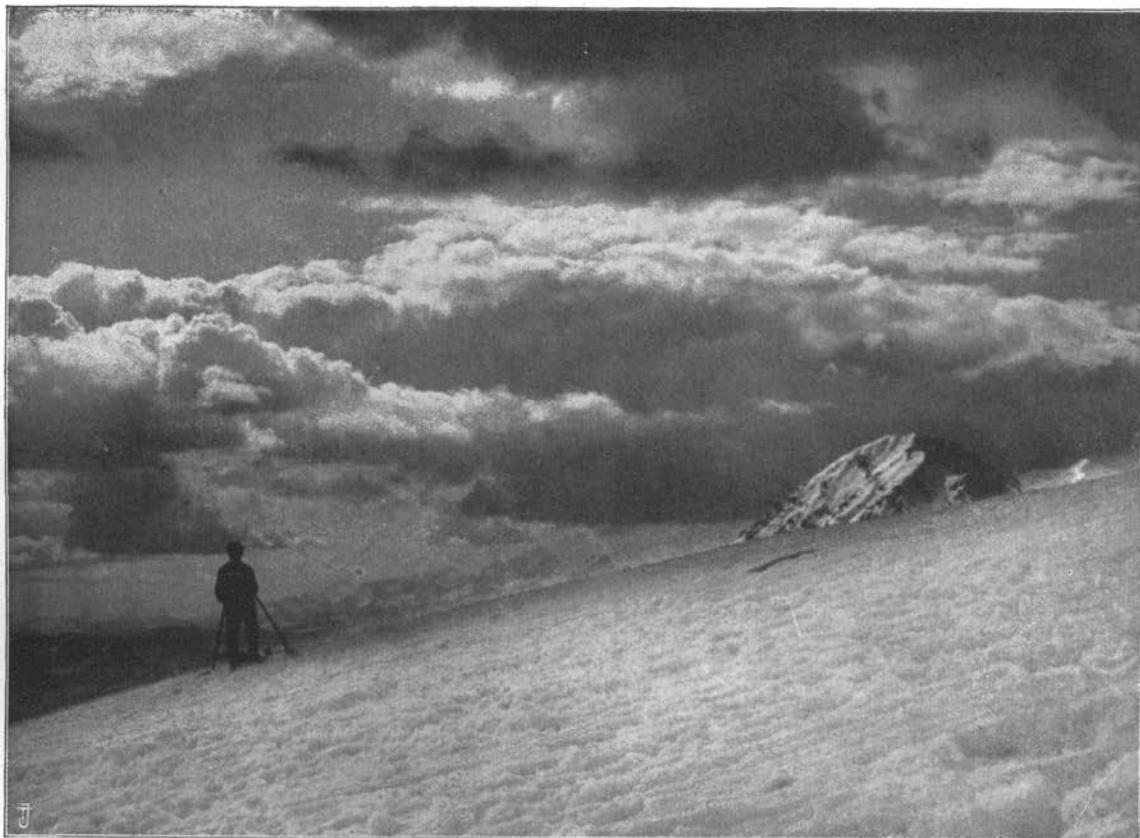
Nemoćno klone tu ljudski razum,
al Duša osjeća, da je to čas,
Šutnje čas, udivljenja, saznanja,
kad Sveto Otajstvo uzvisuje nas.

Šta biva to sa mnom? Ta gorim cijela . . .
Duša mi trepti — nemam više tijela!
Ne znam za tugu, za požudu, strast —
sve je to ostalo tam, u nizini,
krila mi rastu — dižem se — dižem —
čas Šutnje je to na visokoj planini!

Vsebina: Janez Kveder: S široke Peči na Kukovo Špico (str. 193). — Mira Marko: Pihavec (str. 195). — Dr. V. Korun: Huda pot (str. 197). — p. Beneš Krakar: Z enim »kovačem« na Krvavec (str. 201). — Kotiček: Doživljaji jednoga psa na Oštrcu, dr. Gizela Tarczay (str. 207). — Obzor in društvene vesti: † dr. Milko Lubec (str. 209). † Fran Muri. † Pavle Šuman (str. 210). »Dr. Klement Jug« (str. 211). »Savinjske Alpe« (str. 212). II. kongres zveze planinskih društev SHS. II. planinski dan (str. 213). Varstvo vseh naprav planinskih društev (str. 214). Pečati na naših vršacih. Olinto Marinelli. Najdeno. Šutnje čas, dr. G. Tarczay. — Naše slike: Pogled s Kofe na Triglav in Begunjščico. (Str. 215).

»Planinski Vestnik« izhaja 12 krat na leto in stane v tuzemstvu za celo leto 40.— Din, za inozemstvo 60.— Din. — Naroča, plačuje, reklamira se pri Osrednjem Odboru S. P. D. v Ljubljani. Rokopisi, sploh spisi in poročila za natis se pošiljajo na naslov: Dr. Josip Tominšek, gimn. ravnatelj v Mariboru.

Za uredništvo odgovarja: Janko Mlakar, profesor v Ljubljani. — Izdajatelj: Slovensko Planinsko Društvo v Ljubljani; njegov predstavnik je dr. Fran Tominšek, odvetnik v Ljubljani. — Tisk tiskarne Makso Hrovatin v Ljubljani. (Priloge slik tiska Jugoslovska tiskarna v Ljubljani).

Pogled s Kofc na Triglav in Beğunjšćico

Fof. Janko Škerlep